

Ağrı İlinin Herpetofaunası

Naşit İğci¹, Mehmet Zülfü Yıldız², Bahadır Akman³, Bayram Göçmen⁴

¹ Ankara Üniversitesi Biyoteknoloji Enstitüsü, Ankara

² Adıyaman Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Zooloji ABD, Adıyaman

³ Aktel Mühendislik, Ankara

⁴ Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Zooloji ABD, İzmir
yildizzulfu@yahoo.com

Özet

Bu çalışmada Ağrı ilinde dağılış gösteren kurbağa ve sürüngen türlerinin tespiti, türleri tehdit eden faktörler ve bu faktörlere karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Ağrı ilinde 2014 yılı Mayıs, Haziran, Ağustos ve Eylül aylarında toplam 20 günlük 4 arazi çalışması gerçekleştirilmiştir ve 1:25.000 paftaların her birinde en az bir olmak üzere 223 farklı noktada gözlem yapılmıştır. Yapılan arazi ve literatür çalışmaları sonucunda Ağrı ilinde 4 kuyruksuz kurbağa (*Pseudepidalea variabilis*, *Pelophylax ridibundus*, *Rana camerani*, *R. macrocnemis*), 2 kaplumbağa (*Mauremys caspica*, *Testudo graeca*) 16 kertenkele (*Paralaudakia caucasia*, *Phrynocephalus horvathi*, *Ablepharus bivittatus*, *Trachylepis aurata*, *Darevskia bendimahiensis*, *D. raddei*, *D. valentini*, *D. sapphirina*, *D. unisexualis*, *D. uzzelli*, *Eremias suphani*, *E. strauchi*, *E. pleskei*, *Lacerta media*, *Ophisops elegans*, *Parvilacerta parva*) ve 14 yılan (*Typhlops vermicularis*, *Dolichophis jugularis*, *D. schmidtii*, *Eirenis eiselti*, *E. modestus*, *E. collaris*, *Coronella austriaca*, *Hemorrhois ravergieri*, *Natrix natrix*, *N. tessellata*, *Platyceps najadum*, *Eryx jaculus*, *Montivipera wagneri*, *M. raddei*) olmak üzere toplam 4 amfibi ve 32 sürüngen türü tespit edilmiştir. Endemik türlerimizden *Darevskia sapphirina* (Van Kertenkelesi), *Eirenis eiselti* (Eiselt Cüce Yılanı), *Montivipera wagneri* (Wagner Engereği) ve literatürde kaydı verilmeyen 7 tür daha Ağrı ilinden ilk kez kaydedilmiştir. Ağrı ilinin kurbağa ve sürüngenleri hakkında literatürde çok kısıtlı bilgi bulunduğu düşünüldüğünde, bu çalışma ile Ağrı'nın herpetofaunasına dair önemli veriler elde edilmiştir. Bu çalışma "Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Ulusal Biyoçeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi" kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Herpetofauna, Biyoçeşitlilik

Herpetofauna of Ağrı Province (Turkey)

Abstract

In this study, we aimed to determine the amphibian and reptile species distributed in Ağrı province (Turkey), as well the major factors threatening the species. For this purpose, we conducted 4 field excursions (20 days totally) at 223 different point, covering all the squares of 1:25.000 layout map. As a result of the literature and field survey, we recorded 4 anuran (*Pseudepidalea variabilis*, *Pelophylax ridibundus*, *Rana camerani*, *R. macrocnemis*), 2 chelonian (*Mauremys caspica*, *Testudo graeca*), 16 lizard (*Paralaudakia caucasia*, *Phrynocephalus horvathi*, *Ablepharus bivittatus*, *Trachylepis aurata*, *Darevskia bendimahiensis*, *D. raddei*, *D. valentini*, *D. sapphirina*, *D. unisexualis*, *D. uzzelli*, *Eremias suphani*, *E. strauchi*, *E. pleskei*, *Lacerta media*, *Ophisops elegans*, *Parvilacerta parva*) and 14 snake (*Typhlops vermicularis*, *Dolichophis jugularis*, *D. schmidtii*, *Eirenis eiselti*, *E. modestus*, *E. collaris*, *Coronella austriaca*, *Hemorrhois ravergieri*, *Natrix natrix*, *N. tessellata*, *Platyceps najadum*, *Eryx jaculus*, *Montivipera wagneri*, *M. raddei*) species in Ağrı province, which is totally 4 amphibians and 32 reptiles. Three Anatolian endemic species (*Darevskia sapphirina*, *Eirenis eiselti*, *Montivipera wagneri*) and 7 species more was recorded in Ağrı as s first time in the literature. Taking into account the very limited herpetofaunal information available in the literature for Ağrı province, a significant contribution was made with this work. This study was conducted as a part of "The Ministry of Forestry and Water Affairs, General Directorate of Nature Conservation and National Parks National Biodiversity Inventory and Monitoring Project".

Keywords: Ağrı, Herpetofauna, Biodiversity